

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Filosofie

Testul 1

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Sensul vieții are o problematică specifică:
 - a. gnoseologiei
 - b. epistemologiei
 - c. naturii umane
 - d. naturii bunurilor comune
2. Când comportamentele oamenilor sunt apreciate ținând cont de distincția bine-rău, facem referire la:
 - a. estetică
 - b. morală
 - c. ontologie
 - d. funcționalism
3. Printre probleme de etică aplicată se află:
 - a. sociabilitatea umană
 - b. eliminarea erorilor în procesul cunoașterii
 - c. determinarea timpului absolut
 - d. eutanasia
4. Libertatea social-politică implică:
 - a. raportul identitate-alteritate
 - b. raportul individ-stat
 - c. raportul bine-rău
 - d. raportul adevăr-eroare
5. Sensul vieții este un concept care vizează:
 - a. faptele care îl împlinesc pe om
 - b. faptele întâmplătoare
 - c. faptele altor oameni
 - d. faptele secundare
6. Responsabilitatea social-politică este condiționată pozitiv de:
 - a. absența liberului arbitru
 - b. capacitatea individului de a decide rațional
 - c. starea de durere și absența a plăcerii
 - d. judecățile aleatoare
7. Considerăm o problemă ca aparținând eticii aplicate dacă:
 - a. presupune controverse și are un conținut moral
 - b. poate fi abordabilă prin gândire convergentă
 - c. rezolvarea sa se face prin aplicarea unor algoritmi
 - d. nu implică puncte de vedere opuse

8. Libertatea social-politică este o temă de interes în lucrările lui:
a. R. Descartes
b. I. Kant
c. J. St. Mill
d. L. Wittgenstein
9. În concepția utilitaristă, moralitatea acțiunilor este determinată de:
a. realizarea consecințelor așteptate
b. intenția de a respecta legea morală
c. înclinația care fundamentează faptele
d. datoria din care sunt realizate acțiunile
10. Responsabilitatea social-politică este o temă specifică în:
a. teoria cunoașterii
b. filosofia politică
c. teoria existenței
d. teoria timpului pierdut

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii specifice eticii, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Hedonismul	1. Îl are ca principal reprezentant pe J. St. Mill.
b. Utilitarismul	2. Consideră că plăcerea este scopul vieții.
c. Eudaimonismul	3. Are ca element central problema datoriei morale.
d. Etica deontologică	4. Este conceptul central al filosofiei lui Karl Marx.
	5. În sens literal înseamnă <i>a avea spirit bun</i> .

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia *libertatea individuală este corelată responsabilității*. **8 puncte**

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța *societății civile în asigurarea respectării libertății individuale, într-o societate democratică*. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Concepția despre dreptate pe care vreau să o dezvolt poate fi enunțată sub forma următoarelor două principii: mai întâi, fiecare persoană participantă la o practică sau afectată de ea are un drept egal la cea mai largă libertate compatibilă cu o libertate similară a celorlalți; în al doilea rând, inegalitățile sunt arbitrare, în afara cazului în care ne putem aștepta în mod responsabil ca ele să conducă la avantajele tuturor, iar pozițiile sociale și funcțiile cărora le sunt atașate, sau în urma cărora pot fi dobândite, sunt deschise tuturor. Aceste principii exprimă dreptatea ca un complex de trei idei: libertate, egalitate și recompensă pentru serviciile ce contribuie la binele public. (J. Rawls, *Dreptatea ca echitate*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două dintre ideile prin care este exprimată dreptatea. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *dreptate* și *echitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că natura umană reprezintă o temă centrală pentru numeroase teorii filosofice:

1. Menționați trei filosofi care, în lucrările lor, au dezvoltat perspective/teorii cu privire la natura umană. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care cunoașterea de către un adolescent a unor perspective/teorii filosofice cu privire la natura umană poate contribui la formarea și consolidarea interesului acestuia pentru cunoașterea de sine. **4 puncte**